

Sdělení odboru odpadů Ministerstva životního prostředí k nakládání s opětovně použitými dřevěnými výrobky, ošetřenými kreosotovými oleji, zejména s použitými dřevěnými železničními pražci, mostnicemi nebo sloupy (ošetřenými před 31. 12. 2002) pro jiný než původní účel, ke kterému byly vyrobeny, ve smyslu platných právních předpisů.

Chemicky ošetřené dřevo (např. použité dřevěné pražce a mostnice (dále jen pražce), u kterého neskončila jeho využitelnost, nemusí být vždy odpadem ve smyslu zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, ale v případě další materiálové upotřebitelnosti jsou použitým výrobkem – ošetřeným předmětem ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 o biocidních přípravcích a zároveň předmětem s možným obsahem dalších látek, jejichž používání je omezeno nebo zakázáno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH), v platném znění.

Pokud byly dřevěné železniční pražce a mostnice z důvodu prodloužení životnosti výrobku napuštěny impregnačními látkami (dehtové oleje a destiláty – kreosotový olej) před 31. 12. 2002, pak pro jejich následný prodej a využití platí výjimka uvedená v příloze XVII, položce 31, odst. 2c nařízení REACH, v platném znění. Vzhledem k použití impregnační látky (kreosotový olej obsahuje polycyklické aromatické uhlovodíky a fenoly, klasifikované jako karcinogenní látky) je však po skončení upotřebitelnosti prodávaného zboží (impregnovaného dřeva) nutno předpokládat existenci přetrvávajícího potenciálního rizika a nakládat s ním jako s nebezpečným odpadem. V pochybnostech, zda se movitá věc považuje za odpad, rozhoduje krajský úřad na žádost vlastníka této movité věci nebo z moci úřední (§ 3 odst. 8 zákona o odpadech).

Použité dřevěné impregnované pražce a mostnice (použité výrobky z rostlého dřeva) je třeba přednostně použít jako součást konstrukce kolejových polí, dráhy povrchových dolů tzn. k upevnění kolejí při dodržení požadavků zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů.

V případě využití pro jiné účely na území České republiky musí splňovat technické a jiné požadavky stanovené pro tento výrobek, rostlé dřevo, zákonem č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů a podmínky pro použití a uvádění na trh stanovené nařízením REACH, v platném znění. Podle odst. 2 písm. c) položky 31 přílohy XVII nařízení REACH, v platném znění, se zákaz uvádění na trh nevztahuje na dřevo, které bylo ošetřeno kreosotovým olejem před 31. 12. 2002 a které se uvádí na trh pro opětovné použití, pokud takové použití není zakázáno v odst. 3 položky 31 přílohy XVII.

Dřevo ošetřené kreosotovým olejem se nesmí používat¹:

- uvnitř budov určených pro jakékoliv účely,
- v hračkách,
- na hřištích,
- v parcích, zahradách a venkovních rekreačních a zábavných zařízeních, kde je riziko častého styku s pokožkou,
- při výrobě zahradního nábytku, jako jsou stoly pro pikniky,
- pro výrobu, použití a každé opakované ošetření:
 - nádob určených pro pěstitelské účely,

¹ Citace z nařízení REACH č. 1907/2006 odst. 3 položky 31 přílohy XVII

- obalů, které mohou přijít do styku se surovinami, polotovary anebo hotovými výrobky určenými pro spotřebu lidmi nebo k výživě zvířat,
- jiných materiálů, které mohou kontaminovat výše uvedené předměty.

Některá možná použití impregnovaných dřevěných prachů:

- pro stavební účely v souladu s projektem stavby jako stanovený stavební výrobek (např. schodnice u venkovního použití),
- jako mostnice v souladu s projektem stavby na jiných liniových stavbách, než na železničních tratích (jako stanovený stavební výrobek),
- pro zpevnění jezdových ploch a nádvoří – parkovací a odstavné plochy pro automobily a speciální stroje (v souladu s projektem stavby).

Uskladnění použitých impregnovaných dřevěných prachů a mostnic po jejich odstranění ze staveb a před jejich dalším použitím, jestliže je skladování prováděno v blízkosti lidských obydlí nebo veřejných prostranství, musí být provedeno tak, aby bylo omezeno kolísání teploty jejich povrchu (způsobené především přímým slunečním zářením) např. jejich vhodným překrytím nebo vhodným umístěním.

Použité impregnované dřevěné prachy a mostnice jsou ve smyslu nařízení (EU) č. 528/2012 ošetřeny předměty, které mohou být dodávány na trh při dodržení podmínek uvedených v příloze XVII položce 31 nařízení REACH, v platném znění, a dalších předpisů upravujících případné další využitelnosti těchto předmětů.

Po skončení využití dřeva ošetřeného kreosotovým olejem se jedná o **nebezpečný odpad** zařazený dle vyhlášky č. 93/2016 Sb., Katalogu odpadů pod katalogové číslo **17 02 04*** – **Sklo, plasty a dřevo obsahující nebezpečné látky nebo nebezpečnými látkami znečištěné**. Tento odpad nesmí být spalován na volném prostranství ani v kamnech nebo kotlích určených pro spalování dřeva. Nepřípustná je výroba paliv z tohoto nebezpečného odpadu. Nebezpečné odpady lze spalovat v režimu zákona o odpadech pouze v zařízeních, která jsou provozována v souladu se zákonem o odpadech a zákonem o ochraně ovzduší (zákon č. 201/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Další možné nakládání s odpadem kat. č. 17 02 04* podle schváleného provozního řádu zařízení:

- uložení na skládkách S-NO,
- jako odpad k technickému zabezpečení příslušných skládek odpadů (S-NO),
- biodegradační a bioremediační procesy.